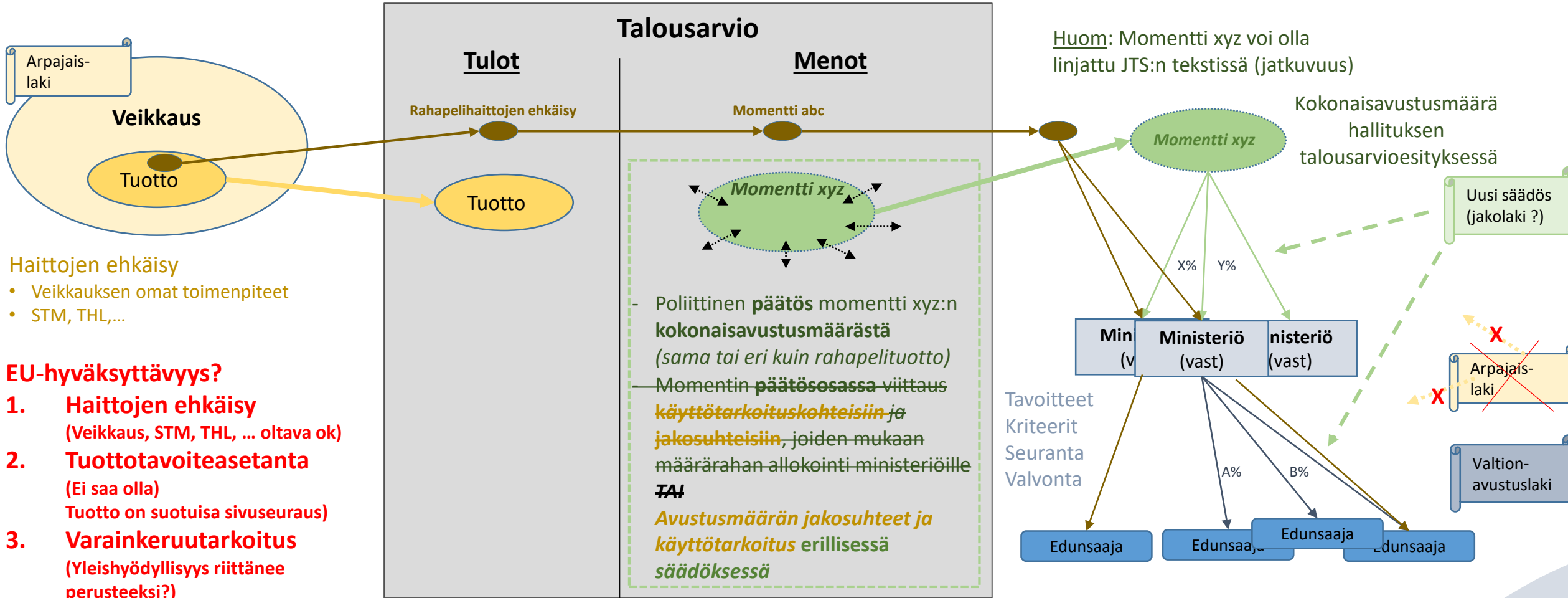

KOKOUSAINEISTO

3. Rahoitusmalliluonnosten esittely parlamentaariselle seurantaryhmälle 28.10.2021: kommentit ja palaute

Kokonaisuudistus – malli

Haittojen ehkäisy

- Veikkauksen omat toimenpiteet
- STM, THL,...

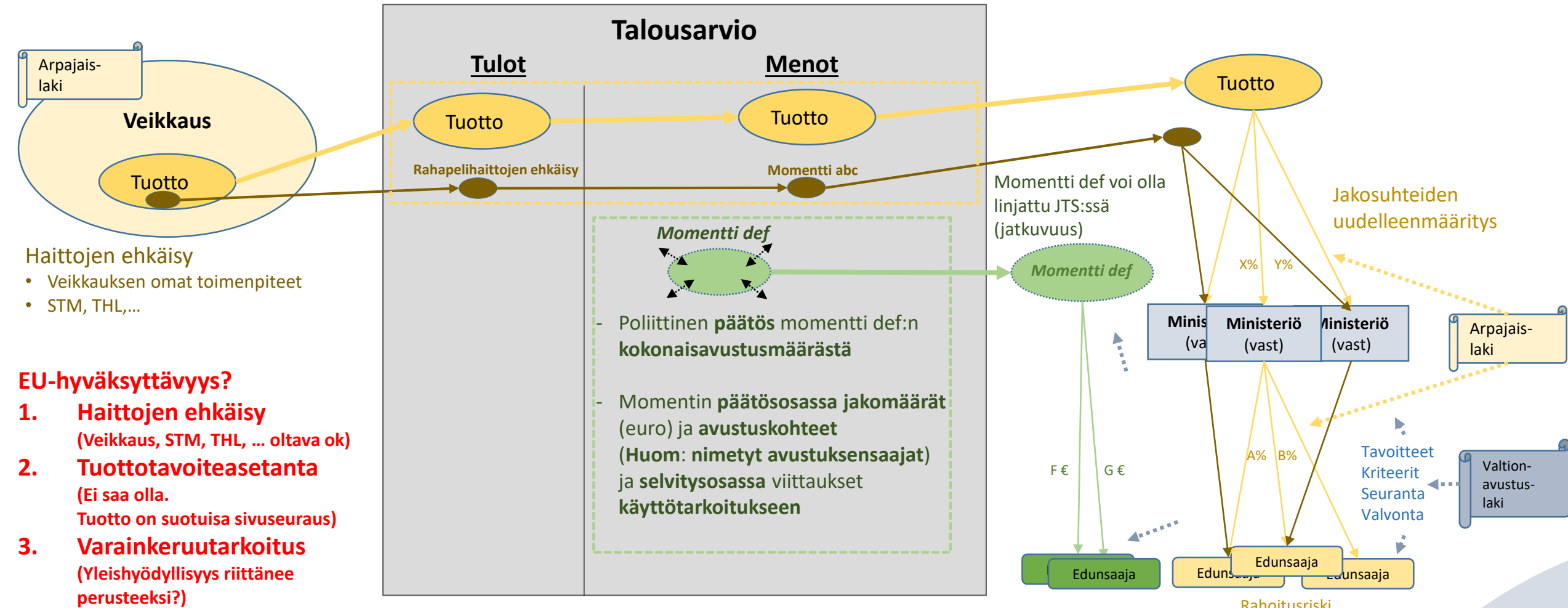
- EU-hyväksyttävyy?**
- 1. Haittojen ehkäisy**
(Veikkaus, STM, THL, ... oltava ok)
 - 2. Tuottotavoiteasetanta**
(Ei saa olla)
(Tuotto on suotuisa sivuseuraus)
 - 3. Varainkeruutarkoitus**
(Yleishyödyllisyys riittänee perusteeksi?)

- Kiteytys:**
- 1) **Jaettava avustuksen määrä** poliittisella päätöksellä talousarvioesityksessä (ei jakosuhteperusteisesti!)
 - 2) Rahapelihaittojen ehkäisy ja vähentäminen
 - 3) Jakosuhteet säädöksessä (Säädös xx)
 - 4) JTS-kytkentämahdollisuus (esim jakosuhteiden mukaisesti kolmeen pääluokkaan joko osana kehystä tai tekstissä eriteltynä; 53%/OKM, 43%/STM; 4%/MMM)

➤ *Kokonaisuudistusmalli* –luonnoksen sisältö :

- Veikkausvoittovaroista tuloutettava tuotto tilitetään *kokonaisuutena yleiskatteellisena valtion tulotilille ilman Arpajaislaissa määriteltyjä käyttötarkoituksia ja jakosuhteita.*
- Em. tuloutusmenettely tarjoaa istuvalle hallitukselle mahdollisuuden päättää valtionavustustoimintaan allokoitavasta määrärahasosasta a) neljän vuoden kehysbudjetissa (JTS) ja/tai b) seuraavaa vuotta koskevassa talousarvioesityksessä, joka voi olla tasoltaan Veikkaus Oy:n tulouttamaa tuottoa vastaava tai sitä suurempi/pienempi.
- Valtion tulotilille tuloutettu tuotto siirtyy menopuolella osaksi kehysrahoitusta, josta hallitus päättää harkintansa mukaan valtionavustusmomentille allokoitavan määrärahan tason. Em. momentin käyttötarkoitus ja jakosuhteet voidaan määritellä a) valtionavustusmomentin päätösosassa, joka on juridisesti sitova tai b) uudessa ”jakolaissa”, johon viitattaisiin valtionavustusmomentin päätösosassa.
- Myös rahapelihaittojen haittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen tuotosta allokoitava määrä siirrettäisiin yleiskatteisena valtion tulotilille. Samalla luovuttaisiin nykyisestä menettelystä, jossa STM lähettää Veikkaus Oy:lle rahapelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen kohdistettavista toimenpiteistä aiheutuvia kustannuksia vastaavan laskun, jonka Veikkaus Oy maksaa STM:lle. Rahapelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen hallituksen toimesta allokoitava rahoitus sisällytetään tähän tarkoitukseen perustettavaan talousarvioesityksen momenttiin esim. STM:n pääluokkaan. Momentilta voitaisiin rahoittaa rahapelihaittojen ehkäisy- ja vähentämistoimia niitä toteuttaville toimijoille.
- Huom! Tiekarttavalmistelussa on perusteltua laatia kokonaiskuva rahapelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen kohdistuvasta toimenpidekokonaisuudesta ja niiden toteuttajista sekä rahoitustasosta, huomioiden nykyinen monikanavarahoitus ja sen mahdollinen selkeyttäminen ja tason määrittäminen.

Osittaisuudistus – malli

Haittojen ehkäisy
 • Veikkauksen omat toimenpiteet
 • STM, THL,...

- EU-hyväksyttävyys?**
- Haittojen ehkäisy**
(Veikkaus, STM, THL, ... oltava ok)
 - Tuottotavoiteasetanta**
(Ei saa olla. Tuotto on suotuisa sivuseuraus)
 - Varainkeruutarkoitus**
(Yleishyödyllisyys riittänee perusteeksi?)

- Kiteytys:**
- Rahapelivarojen** tuotto jaetaan käyttötarkoitusten ja **uuden jako-%** säädöksen mukaisesti
 - Erillinen avustusraja** poliittisella päätöksellä talousarvioesityksessä **nimetyille edunsaajille**
 - JTS-kytkentämahdollisuus (momentin)

Osittaisuudistus –mallin sisältökuvaus

1.11.2021

➤ *Osittaisuudistusmalli* –luonnoksen sisältö

- Osittaisuudistuksessa rahanjako tapahtuisi Arpajaislain mukaisesti samoin kuin nykyäänkin, mutta rahapelituotoista valtionavustusrahoitusta saavien edunsaajien joukkoa pienennettäisiin. Rahapelitoiminnan tuotot säilyisivät edelleen kehyksen ulkopuolisena ja tuotto käytettäisiin korvamerkittynä säädettyihin tarkoituksiin voimassaolevien jakosuhteiden perusteella. Osittaisuudistus –mallissa rahapelituottoja saavat tahot eivät saa erillistä kompensatiota, vaikka rahapelituotot pienenisivät vuosina 2024-2025.
- Osa nykyään rahapelituotoista rahoitettavista menokohteista siirrettäisiin pysyvästi valtion yleisillä budjettivaroilla rahoitettavaksi. Tällöin tulisi eteen valinta siitä mitkä edunsaajat siirtyisivät budjettirahoitukseen ja mitkä eivät.
- Hallitus päättäisi talousarvioesitykseen sisällytettävästä yleisisistä budjettivaroista rahoitettavan momentin tai edunsaajakohtaisten momenttien määrärahasosta ja käyttötarkoituksesta yksilöidysti nimettäville edunsaajille (vrt. UKK –instituutin oma momentti STM:n pääluokassa). Jos kyseessä on yksi määrärahamomentti, jolla useita edunsaajia niin sekä käyttötarkoitukset että määrärahaosuudet määritetään edunsaajakohtaisesti ao. momentin päätösosassa.
- Osittaisuudistuksessa Arpajaislain mukaisia rahapelitoiminnan tuoton käyttötarkoituksia ja niiden välistä suhdetta tulisi muuttaa, jos korvamerkinnän piiriin jäävät kohteet painottuisivat nykylainsäädännöstä poikkeavasti.

KOKOUSAINEISTO

4. Rahoitusmalliuudistuksen valmistelun askelmerkit

- **Rahoitusmallin tiekarttateemoitus**
- **Tuotonjakosäännösten muutosten valmistelun alustava aikatauluarvio**

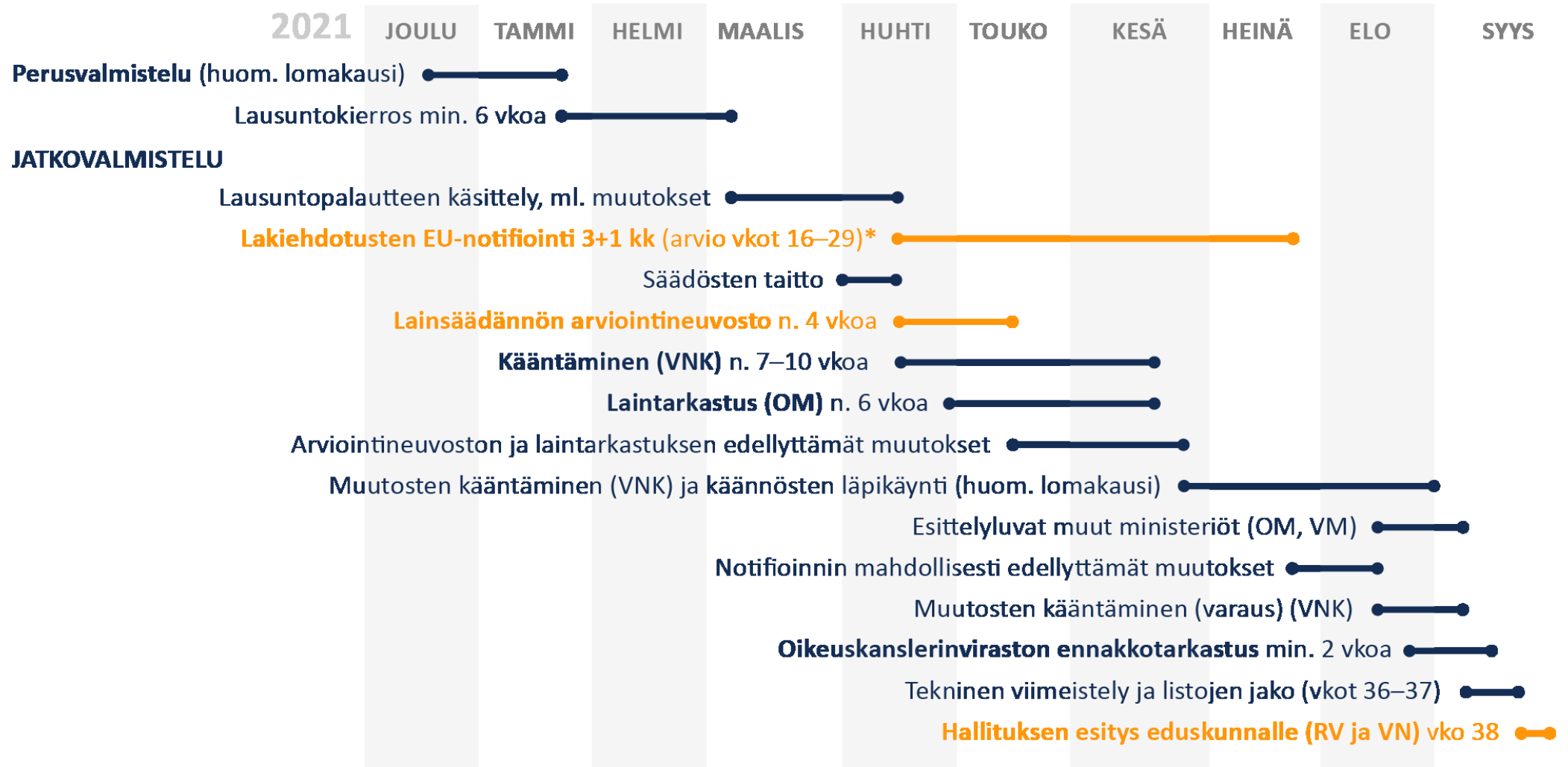
Uuden rahoitusmallin säädösperusta	Rahapelihaittojen ehkäisy ja vähentäminen	Edunsaajien autonomia
<p>1. Lainsäädännön päivitys</p> <ul style="list-style-type: none"> → Arpajaislaissa säädettäisiin jatkossa ainoastaan rahapeliin toimeenpanosta ja toimeenpanon valvonnasta ja rahapeli tuottojen yleiskatteellisesta tulouttamisesta valtion tulotilille. → Jakosuhteista voitaisiin kokonaisuudistusmallissa säätää jatkossa erillisellä lailla. Erillislaki / osaksi nn-lakia? 	<p>1. Toimenpiteiden, toimijoiden ja rahoituksen kokonaiskuvan kartoitus nykytilassa</p> <ul style="list-style-type: none"> → Arpajaislain uudistus, jossa Veikkaus Oy:lle uusia ehkäisy-/vähentämiskeinoja... HE eduskunnassa... → Rahapelihaittojen ehkäisytoimiin kohdennetaan vuositasolla 7,5-9 meur. Rahapelihaittojen ehkäisy ja vähentäminen on laaja kokonaisuus erilaisia ja eritasoisia toimenpiteitä, joista vastuu jakaantuu usealle toimijalle. Osa toimista on pelierityisiä toimia, osa laaja-alaisempaa työtä. STM koordinoi toimia valtioneuvostotasolla, Terveystieteiden tutkimuskeskus (THL) koordinoi ja toteuttaa käytännön toimia rahapelihaittojen ehkäisyä ja vähentämistä koskevan STM:n ja THL:n välisen sopimuksen mukaisesti. THL toteuttaa tehtäviä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. (Mari Pajula/STM) → Pelihaittojen ehkäisyn rahoitus on monikanavasta ja kytkeytyy vain osin Veikkaus Oy:n tuotonjakoon ja edunsaajien toimintaan 	<p>1. Edunsaajien autonomia</p> <ul style="list-style-type: none"> → Kansalaisyhteiskunnan toiminnan ja vaikuttavuuden kannalta on tärkeää, että järjestötoiminta olisi mahdollisimman autonomista. → Kansalaisjärjestöjen on kaikissa tilanteissa voitava tarvittaessa kriittisestikin ottaa kantaa julkisvallan tekemiin päätöksiin ja linjauksiin → Valtionavustusministeriöiden ja edunsaajien kesken on rahoitusmallista riippumatta perusteltua määrittää mahdollisimman selkeästi valtionavustusrahoituksella tavoiteltavat vaikutukset/vaikuttavuus. → Kansalaisjärjestöjen omia rahoitusmahdollisuuksia tulee myös kehittää.
<p>2. Uuden jakosuhdelain valmistelu</p> <ul style="list-style-type: none"> → Liikasen raportissa (s. 18) todetaan, että ”Mikäli jakosuhteita päätetään muuttaa, se edellyttää lainsäädäntövalmistelua laajoine kuulemisineen ja notifiointimenettelyä.” 	<ul style="list-style-type: none"> • Rahapelijärjestelmän kehittämistarpeet haittojen ehkäisyn ja vähentämisen tehostamiseksi on tunnistettu laajasti ja rahapelijärjestelmää kehitetään parhaillaan sekä osana rahapeli toiminnan ja haittojen torjumisen kokonaisuutta, että tuotonjakoa uudistamalla. • Riskinä on, että mikäli uudistuksilla ei riittävällä tavalla kyetä tehostamaan haittojen ehkäisyä, yksinoikeusjärjestelmän säilyttämisen edellytykset heikkenevät pitkällä aikavälillä. • Rahapelipoliittinen ohjelma (valmistelussa STM:ssä) 	<p>Kansalaisjärjestöjen autonomian määrittely nykytilassa/tavoitetilassa –mitä ?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omaehtoiset rakenteet, toimitilat, toimintojen ja toimintatapojen uudistaminen
<p>3. EU notifiointi</p> <ul style="list-style-type: none"> → Mikäli jakosuhteita päätetään muuttaa, se edellyttää lainsäädäntövalmistelua laajoine kuulemisineen ja notifiointimenettelyä. 	<p>3. Rahapelihaittojen ehkäisy- ja vähentämistoimet jatkossa</p> <ul style="list-style-type: none"> → xxx 	<p>Kansalaisjärjestöjen autonomian turvaaminen/mahdollistaminen - miten?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Xx

Tuotonjakosäännösten muutosten valmistelun alustava aikatauluarvio

Elina Rydman 21.10.2021

Alustava aikatauluarvio

* Notifiointin käynnistyttyä ei ole mahdollista tehdä sisällöllisiä muutoksia

Aikatauluun liittyviä huomioita 1/2

- HE tulisi antaa syyskuussa 2022 n. viikolla 38, jos nykyisen eduskunnan on tarkoitus käsitellä asia (budjettilakien määräaika ei vielä tiedossa)
- Aikatauluarviot kääntämisen (VNK), laintarkastuksen (OM), arviointineuvoston ja OKV:n ennakkotarkastuksen perustuvat kunkin organisaation määräyksiin/ohjeisiin
- Eri vaiheiden kesto voi poiketa arvioidusta. Lisäksi aikatauluun vaikuttaa se, minkälaisia muutoksia on tarkoitus valmistella (sisällöstä ei ole vielä tietoa)
- Riippuen siitä, miten tuotonjakoa koskevia arpajaislain säännöksiä on tarkoitus muuttaa, tulee esitysluonnos mahdollisesti notifioida komissiolle
- Sen jälkeen, kun lakiehdotukset on notifioitu, niihin ei voida tehdä merkittäviä sisällöllisiä muutoksia ilman, että ehdotukset notifioidaan uudelleen

Aikatauluun liittyviä huomioita 2/2

- Uuden rahoitusmallin toteutustavasta riippuen kyse voi olla erittäin merkittävästä rahapelijärjestelmän muutoksesta
- Muutokset koskevat pitkälti VM:n ja tuotonjakoministeriöiden toimialoja eivätkä näyttäisi olevan ainoastaan teknisiä
- Laajat kuulemiset ja vaikutusarvioinnit ovat välttämättömiä
- Laadukkaan säädösvalmistelun, johon hallitusohjelmassakin on sitouduttu, näkökulmasta lainmuutosten perusvalmistelulle jäisi tässä aikataulussa täysin riittämätön aika (n. 5 viikkoa sijoittuen vuodenvaihteen lomakaudelle)
- Notifiointimenettelyssä voidaan esittää sellaisia huomautuksia/yksityiskohtaisia lausuntoja, jotka edellyttävät huomattavia muutoksia HE-luonnokseen, jolloin HE:n antaminen voi viivästyä